

BESTUURLIJKE NETWERK- BIJEENKOMST

DONDERDAG 10 JUNI, 16:00 – 18.30 UUR

De volgende stappen voor ruimtelijke kwaliteit in Overijssel stonden 10 juni 2010 centraal bij een Bestuurlijke Netwerkbijeenkomst in congreshotel MooiRivier in Dalfsen. Met veel aandacht voor de rol van gemeenten en bestuurders bij het maken van ruimtelijke kwaliteit. “Het kan niet anders of vier van de zes wethouders in een college heeft hier straks direct mee te maken.”

De bestuurlijke netwerkbijeenkomst was speciaal georganiseerd voor bestuurders, raadsleden, statenleden en hoger management van gemeenten, waterschappen en andere relevante organisaties in Overijssel.

De bijeenkomst begint met een korte terugblik van gedeputeerde Theo Rietkerk (Ruimte, Wonen en Milieu) op de excursie voorafgaand aan de bestuurlijke netwerkbijeenkomst. De excursie voerde een select gezelschap van provinciale en landelijke vertegenwoordigers langs Overijsselse resultaten op het gebied van ruimtelijke kwaliteit. “Wat we vooral gezien hebben, zijn de keuzes die op individueel niveau gemaakt worden als het proces aan de voorkant goed georganiseerd is”, aldus Rietkerk samenvattend.

Als ambassadeur van de ruimtelijke kwaliteit en gastheer onderstreept Commissaris van de Koningin Geert Jansen dat ruimtelijke kwaliteit een opgave van iedereen is. “Wij hebben in Overijssel gekozen om het accent minder te leggen op kwantiteit en meer op kwaliteit. Dat kun je zeggen, maar dat moet je ook doen. Daarvoor hebben wij in Overijssel nieuwe wegen gevonden om met ruimtelijke kwaliteit om te gaan.”

Op de vraag van gespreksleider Aize Bouma of bezuinigingen bij de overheid geen roet in het eten zullen gooien, reageert Jansen stellig: “Daar geloof ik helemaal niets van. Kwaliteit hoeft niet altijd kostbaar te zijn. Bovendien kan het juist zorgen voor waardevermeerdering als we met elkaar doorgaan op de ingeslagen weg.”

Verdienmodel

Als ‘keynote speaker’ spreekt voormalig minister van VROM Sybilla Dekker over de uitdaging voor gemeenten en andere overheden de komende jaren. En over de mogelijkheden van duurzame ontwikkelingen als verdienmodel. “We zijn in Nederland doorgeslagen in kwantitatief bouwen. Met de toename aan nieuwe functies zorgt dit voor verrommeling. Het is tijd voor nieuwe regels voor de ruimte, want er wordt nu meer tijd besteed aan toetsen dan aan ontwerpen. Overheden moet meer faciliterend werken, in plaats van visies stapelen met minachting voor de realisatie”, aldus Dekker prikkelend. In plaats van een systeem van ‘sectorale rijksbijdragen’ pleit Dekker voor een nieuwe koers met duurzame ontwikkeling als verdienmodel op basis van wederkerigheid. “Niet als ideologie maar als krachtig verdienmodel, juist door ruimtelijke functies in financieel-economisch opzicht met elkaar te verbinden. De schaarste aan publieke middelen kan hiervoor zelfs een buitenkans zijn.”

Duurzame gebiedsontwikkeling is voor Nederland volgens de oud-minister een wenkend perspectief. “Niet alleen voor de kwaliteit en het welbehagen in eigen land maar ook als exportproduct. Er is een mondiale behoefte aan duurzame concepten om meer met minder te kunnen bereiken. Nederland heeft alles om hiervoor een wereldlaboratorium te worden. Wij zijn een schatkamer.” Dekker wijst op de belangrijke rol die gemeenten kunnen spelen voor gebiedsontwikkeling. “Als overheid staan zij het dichtst bij gevoelde gebiedsurgenties en zijn zij in staat die te verbinden met beleidsurgenties van hogere overheden. Gemeenten moeten hun nek uitsteken. Spraakmakende realisaties zijn vooralsnog vooral nog het werk van vooruitstrevende gemeenten die binnen eigen grenzen aan de slag zijn gegaan.”

Dekker pleit voor meer samenwerking tussen gemeenten. En voor het maken van scherpe keuzes. “Voor gebieden, thema’s, de inzet van middelen. Kiezen is een voorwaarde voor maatschappelijke meerwaarde en genereert focus en kracht. En dat is wat we de komende jaren nodig hebben.”

Toolbox

Aansluitend presenteert scheidend atelierleider Hilde Blank van AtelierOverijssel haar visie op Overijssel en de rol die het Atelier gespeeld heeft en

kan gaan spelen als onafhankelijke werkplaats voor het samen werken aan ruimtelijke kwaliteit. “De eerste twee jaar heeft de eerste equipe vooral gekeken wat ruimtelijke kwaliteit is. Bij ons stond de afgelopen twee jaar vooral centraal hoe je eraan kunt werken. Voor de volgende equipe is een belangrijke vraag hoe je dat realiseert. Daarbij zijn nu vooral ook gemeenten aan zet om het voor elkaar te krijgen.”

Daarbij staan ze er niet alleen voor. Natuurlijk is er AtelierOverijssel als werkplaats voor ruimtelijke kwaliteit én – heel concreet – is er nu de ‘Toolbox ruimtelijke kwaliteit’. Met als motto ‘Overijssel is een werkplaats’ kunnen alle betrokkenen bij ruimtelijke opgaven hiermee snel aan de slag om vanuit hun eigen rol bij te dragen aan de ruimtelijke kwaliteit. Naast de online versie Overijsselis.nl, is er een fysieke versie in de vorm van twee boekjes. Blank overhandigt het eerste exemplaar van de toolbox aan gedeputeerde Theo Rietkerk, de “drijvende kracht achter de ruimtelijke kwaliteit”, aldus Blank. Rietkerk wijst in een eerste reactie op de concrete resultaten die al geboekt zijn, mede dankzij AtelierOverijssel. “Neem bijvoorbeeld het voormalig munitiedepot Stegerveld dat een nieuwe functie krijgt als zorglandgoed. Hier zorgt de vastgoedwaarde voor een nieuwe economische impuls. Zonder atelier was er nooit zo’n unieke oplossing gekomen”, aldus de gedeputeerde,

wijzend op een van de twaalf nieuwe adviezen die AtelierOverijssel heeft afgeleverd. Allen te vinden op de website Atelieroverijssel.nl. Rietkerk wijst erop dat de ontwikkeling die de provincie ondergaat, ook gemeenten te wachten staat. “Onze verschillende portefeuillehouders hebben gezamenlijk het thema ruimtelijke kwaliteit geadopteerd. Ik hoop dat deze verbreding ook bij gemeenten doorzet. Dit kost tijd, maar het kan eigenlijk niet anders dan dat zeker vier van de zes wethouders in een college straks te maken heeft met ruimtelijke kwaliteit. Of het nu gaat om de portefeuille infrastructuur, bedrijven, water, cultuur of ruimte.”

Tot slot gaan alle aanwezigen gedurende een half uur in gesprek over de volgende stappen voor ruimtelijke kwaliteit in Overijssel: voor het atelier, hun eigen organisatie en alle andere betrokkenen. Na deze oogst (zie kader) is het slotwoord voor de Commissaris van de Koningin. “De nieuwe ‘Wet ruimtelijke ordening’ vraagt ook om een nieuwe methode. Daar zijn we in Overijssel hard mee bezig. Dit is volop in ontwikkeling. Ruimtelijke ordening moet weer een integratiekader worden in plaats van een aparte sector. Wat dat betreft kan de rijksoverheid nog veel van ons leren.”

OOGST NIEUWE IDEEËN

Tijdens de Bestuurlijke Netwerkbijeenkomst gingen alle aanwezigen in gesprek over de volgende stappen voor ruimtelijke kwaliteit in Overijssel. Dit gebeurde aan zes thematafels, geleid door de partners van AtelierOverijssel. Onderstaand de belangrijkste ideeën die op tafel zijn gekomen:

Thema ‘Overijssel is een netwerk’

- Communiceer actiever met de burger.
- Oproep tot ‘doen’ (Ief en moed) in plaats van ‘polderen’.

Thema ‘Overijssel is een overgang’

- Organiseer maatschappelijke betrokkenheid, ook richting burgers.
- Aandachtspunt: hoe blijven ambities overeind als we de regels richting burger meer loslaten?

Thema ‘Overijssel is een ruimte’

- Voorkom dat overheidslagen elkaar in de weg zitten: informeren & ervaringen delen.

Thema ‘Overijssel is een Beweging’

- Organiseer openbaar vervoer op een andere manier: meer lokaal en onderling.
- Meer aandacht voor vervoer over water en vestigingsmogelijkheden langs het water.
- Profileer trage en snelle netwerken beter, bijvoorbeeld fiets- en wandelpaden in kleine kernen niet automatisch strikt scheiden.

Thema ‘Overijssel is een ervaring’

- Promotie: “Laat zien hoe mooi je bent.”
- Combineer functionaliteit en esthetiek, bijvoorbeeld: retentiegebied als ‘land art’.

Thema ‘Overijssel is een toekomstwaarde’

- Pleidooi voor meer communicatie en samenwerking.
- Gemeenten willen leren, van elkaar en van AtelierOverijssel.
- Maak gebiedskwaliteit uitgangspunt bij ontwikkeling van visies.

“RUIMTELIJKE KWALITEIT VAN GROOT BELANG VOOR ECONOMIE”

Commissaris van de Koningin Geert Jansen

Als ambassadeur van de ruimtelijke kwaliteit wijst Geert Jansen naar aanleiding van de excursie op het belang van ruimtelijke kwaliteit voor de economie.

Een aantrekkelijke omgeving is immers een sterke economische vestigingsfactor. Mensen wonen en werken nou eenmaal graag op een aantrekkelijke plek. Bedrijven vestigen zich graag op een representatieve plek, waar goed is nagedacht over ruimtelijke ordening. In Overijssel vinden we daarom dat economische voorspoed en ruimtelijke kwaliteit een sterke verbondenheid met elkaar hebben. Niet voor niets investeren we veel in het opknappen van bestaande bedrijventerreinen. En niet voor niets hebben we AtelierOverijssel in het leven geroepen.”

“Iedereen wil een kwalitatief goed leef-woon en werkklimaat. Kwaliteit stellen we daarom centraal bij alle ruimtelijke opgaven. Een goede woon-, werk- en leefomgeving levert geld op, ook in tijden van krimp. Huizen blijven meer waard en mensen willen er graag (blijven) wonen. Kwaliteitsgebieden worden niet snel krimpgebieden. Ruimtelijke kwaliteit bevordert het leefklimaat en de sociaal-economische ontwikkeling.

